

DOGODKI

VELENJE: ZBOR INTERNIRANCEV

Vsako leto povabi osnovna organizacija ZB v Velenju prvo nedeljo v novem letu na malo zakusko vse še živeče internirance iz velenjske občine, da skupaj pokramljajo in obudijo spomine na strašna leta internacije.

Ob zvokih partizanskih koračnic in pesmi so se tudi letos dobili v Delavskem klubu Velenje interniranci iz občine Velenje. Voščili so si srečno Novo leto pred sèm pa si zaželeli mnogo zdravja.

Lojze Ojsteršek

RADEČE: JUBILEJ ŠŠD

Solsko športno društvo osnovne šole v Radečah je pred dnevi slavilo poseben jubilej. Na naši šoli že tri leta dela to društvo. Vodiljo ga pionirji pod vodstvom mentorjev.

Člani društva so priredili samostojno akademijo in razvili svoj prapor. Na odru so se ob spremljavi glasbe vrstile ritmične točke in vaje v parterju. Posebno svečan trenutek pa je bil, ko je predstavniki tovarne »Peta«, ki je bila pokrovitelj razvija prapora, razvil zastavo. Zastavo je po ideji likovnega krožka izdelal ročnodelski krožek na naši šoli. Ob tej priložnosti so dobili priznanja najboljši športniki.

Karmen Strnad
osn. šola Radeče

KONJICE: KOŠARKARSKI TURNIR

V petek pretekli teden je bil v telovadnici osnovne šole Dušan Jereb v Slovenskih Konjicah občinski mladinski košarkarski turnir. Tekmovanja so se udeležile ekipe osnovnih šol iz Zreč, Loč in obeh osnovnih šol iz Slovenskih Konjic. Ekipe so bile povečini enakovredne, zato so bile tekme zelo zanimive in napete.

Zmagala je ekipa osnovne šole Boris Vinter iz Zreč, II. mesto je zasedla ekipa osnovne šole Dušan Jereb, III. mesto pa je osvojila ekipa II. osnovne šole iz Slovenskih Konjic. Tribuna telovadnice je bila polna navdušenih navijačev, ki so vztrajno vzdobujali tekmovalce na igrišču.

Jožica Kokot

ŠMARJE: OBLETNICA POHODA

Občinska konferenca socialistične zveze in Združenje zveze borcev NOV se skupaj z občinsko konferenco Zveze mladine pripravila na centralno proslavo v počastitev 30-letnice pohoda XIV. udarne divizije, ki je v noči od 6. na 7. februar 1944 prešla Sotlo in začela svoj znanj pohod na Stajersko. Natanko na dan prehoda preko Sotle bo v Sedlarjevem večja slovesnost, v kateri bo sodelovala šolska mladina in drugi. Tam bo sprejem za borce. Po vsej občini bodo šli na pot mladinci. Pot jih bo vodila po sledovih divizije.

V dneh, ko se bodo v občini vrstile tudi manjše proslave po šolah in ob obeležjih, bo narodni heroj in nekdanji namestnik komandanta divizije Luka Vidmar spregovoril mlademu rodu po vseh osnovnih šolah v občini.

Občinska konferenca socialistične zveze Šmarje pri Jelšah bo v prihodnjih dneh razpisala poseben natečaj za proste spise o pohodu XIV. udarne divizije. Natečaj bo zaključen do 25. maja, ko bodo najboljšim nalogam podelili nagrade.

-mst-

CELJE: IZVOLJEN A. ZIMŠEK

Na prvi seji novoizvoljenega komiteja občinske konference ZKS Celje, bila je prejšnji teden, so izvolili za namestnika sekretarja komiteja Antona Zimška. Ta je to dolžnost opravljal že v prejšnji mandati dobi. Nato pa je Bojan Volk seznanil člane komiteja o nekaterih spremembah v osnutku zveze ustave. Komite je sprejel osem konkretnih sklepov o tem, kako se morajo komunisti znotraj sindikatov in SZDL angažirati v pripravah na volitve.

ZAČETEK ŠOLE

V torek dopoldne se bo v Zvezarskem domu na Teharjih začela politična šola za neposredne proizvajalce — člane ZK iz celjske občine. Šola bo sirnjena v tri cikle po štiri dni. Program predavanja obsega štiri tematska področja — ustavno problematiko, gospodarska vprašanja, teme o socializmu kot svetovnem procesu in o reafirmaciji marksistične misli ter o pripravah na partijske kongrese. Šola bo obiskovalo okrog 45 slušateljev. Organizator te pomembne oblike političnega usposabljanja za neposredne proizvajalce je komisija za idejna vprašanja pri komiteju občinske konference ZKS Celje.

O INTEGRACIJAH

Danes opoldne se bo na tretji seji sestala komisija za informativno dejavnost in politično propagando pri medobčinski svetovni ZKS Celje. Komisija bo obravnavala gradivo ustrezne komisije pri CK ZKS o povezovanju časopisnih in grafičnih podjetij v Sloveniji. Prav tako bodo spregovorili o prvi seji medobčinske konference SZDL. Sejo pripravila posebna delovna skupina, ki bo izdelala gradivo o vlogi in nalogah SZDL pri obveščanju delavcev in občanov na celjskem območju.

LAŠKO: VLOGA MLADINE POMEMBNA

»Uveljavljanje nove ustave, zlasti v tistem delu, kjer obravnava delegatska razmerja, daje mladim pomembno možnost aktivnega vključevanja v proces dogovarjanja in odločanja. Zato je uspešnost delovanja našega sistema v marsičem odvisna tudi od uspešnosti delovanja organizacije zveze mladine.« je med drugim dejal tovariš Rudi Grosar, predsednik skupščine občine Laško mladim, zbranim na drugi seji občinske konference ZM.

Konferenca je pomenila pomemben korak ZMS v njenem organizacijskem prilagajanju novim razmeram in uresničevanju resolucije 3. konference ZKJ. Delegati aktivov mladih delavcev, mladih iz krajevnih skupnosti in iz mladinskih specializiranih organizacij so se na seji dogovorili za nov način organiziranja in sprejeli tudi nova pravila o organiziranosti OK ZMS, program dela specializiranih konference ter izvolili svoja vodstva. Tako bodo poslej delovali preko dveh specializiranih konference, konference mladih delavcev, konference mladih iz krajevnih skupnosti ter preko koordinacijskega odbora mladinskih specializiranih organizacij.

BOŽENA FAVCNIK

VAŠA TEMA TEDNA

KOLIKO SMO VARNI PRI DELU

Delovnemu človeku v naši družbi je že z ustavo zagotovljena pravica, da uživa varstvo pri delu. To je eno izmed osnovnih načel humanizacije, socialnosti in produktivnosti. Varno opravljati sleherno delo, ni samo lepo geslo vseh, ki se ukvarjajo z varstvom pri delu. To je pravica in dolžnost vsakega samoupravitelja. Z zakonom so določena razmerja o vsebini varstva pri delu, pred zakonom smo odgovorni za neizpolnjevanje določil in predpisov iz varstva pri delu. Kljub temu se najpogosteje dogaja, da se začne varstvo pri delu »zares« šele potem, ko je že prišlo do nezgode, ko so posledice neizbežne, očitne. Zakaj?

Razburjamo se nad prometniki, ki izrekajo denarne kazni že za malenkostne napake in prekrške. Kljub temu velika večina kar disciplinirano vzdržuje vozila in se ravna po prometnih predpisih. Kako je pa na delovnih mestih, za stroji? O tem se le redko govori ali piše, čeprav je očitno, da živje niso majhne. Čas je, da se že enkrat odločno zavzamemo za izboljšanje varstva pri delu, za ureditev delovnih pogojev in za ohranitev zdravja okolja.

Stopnja varnosti pri nas je še zelo nizka. To je s številnimi znenkrat nemogoče izraziti, ker nimamo na razpolago analize delovnih mest, na osnovi katerih bi bilo mogoče postaviti oceno varnosti. Stopnja varnosti lahko ocenjujemo (seveda pomanjkljivo) po številu nezgod pri delu, po številu delovnih invalidov, po zdravstvenem stanju zaposlenih ter po materialni škodi.

No, takšni podatki so ponavadi na razpolago v vsaki OZD in TOZD. V veliki večini kažejo podatki k negativni stopnji varnosti pri delu.

Ker so podatki o zgoraj navedenih pokazateljih stanja varnosti pri delu največkrat netočni in pomanjkljivi, lahko stopnja varnosti ocenimo po statističnih podatkih števila poškodovancev.

V industriji (podatki za leto 1972) je bilo na 278.088 zavarovancev kar 26.112 poškodb ali 93,9 poškodb na 1000 zavarovancev. Največje število poškodb je registriranih v gozdarstvu, kjer je bilo od 7.433 zavarovancev kar 1.137 poškodb ali 153,0 na 1000. Precej boljše stanje je v trgovini in gostinstvu ter v družbenih službah, kar je sprva značilnosti dela tudi razumljivo. Poprčje vseh panog dejavnosti je kljub temu visoko. Na 667.779 zavarovancev je bilo 48.818 poškodovancev ali 73,1 na 1000 zavarovancev. Podatki kažejo, da se v letu dni poškoduje skoraj vsak deseti delavec. Ali ni to strašno?

Večina nezgod povzročijo dogodki, ki niso povsem nepredvideni. Le malo (cca 10%) je takih nezgod, ki jih ni možno prevideti ali preprečiti. Vse ostale bi se z boljšim organiziranjem varstva pri delu prav lahko preprečile ali bi se njihovo število in resnost bistveno zmanjšalo.

Poleg telesnih poškodb delavcev nastaja še veliko drugih nezgod, ki ne povzročajo direktno osebnih poškodb, temveč velike materialne stroške. Računamo lahko, da odpade na vsako resnejšo nezgodo, ki je povzročila telesno poškodbo, še najmanj deset delovnih nezgod, ki povzročijo zastoj dela in materialno škodo.

Po podatkih, ki so na razpolago za našo republiko, imamo letno še vedno okrog 500 000 delovnih nezgod, med katerimi je tudi več smrtnih primerov.

In vzrok?

Po podatkih socialnega zavarovanja se vzroki za nezgode delijo v % takole: 39, nevarna in nesmotern način dela, 26, kršitev varnostnih predpisov in pravil za varno delo, 11, neustrezni delovni prostori, 6, slaba organizacija dela, 15, drugi vzroki.

Če bi analizirali dalje navedene vzroke, bi dobili za odgovor ugotovitev, da je varstvo pri delu premalo resno upoštevano na vseh ključnih področjih dela od šole, do neposredne proizvodnje.

Profesor Ludovik Kavc (predstojnik VTVS v Ljubljani) je na posvetovanju varnostnikov, ki je bilo pred nedavnim v Portorožu, takole razdelil vzroke za nizko stopnjo varnosti:

1. varnost pri delu je v TOZD in drugih OZD mišljena in obravnavana kot zadeva socialnosti ali kvečjemu humanizacije dela, ne pa kot zadeva skrbnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi;

2. varnost se zdaleč ni sestavni in neolčljivi element proizvodnih, tehnoloških in delovnih procesov in vseh delovnih postopkov;

3. v organizacijah še ni uveljavljeno in spoznano splošno priznano pravilo, da višja stopnja varnosti zvišuje, in nasprotno nižja stopnja varnosti znižuje ali celo onemogoča stopnjevanje storilnosti in produktivnosti dela;

4. materialne škode zaradi posledic nezgod pri delu ne nosijo TOZD in druge OZD, temveč le družbeni fondji in socialistična skupnost;

5. nepravilno uporabljeno načelo solidarnosti na področju varstva pri delu: da naj celotna družba nosi vse posledice nezgod, telesnih poškodb in zdravstvenih okvar delavcev;

6. odgovornost in krivdo za delovno nezgodo uspešno vračamo največkrat na poškodovance in na mrtve namesto na organizacijo dela;

7. šole ne vzgajajo niti ne poučujejo mladih ljudi o varnosti in strokovnih delavcev o varstvu pri delu, delovne organizacije pa same tega ne zmorejo zlasti za vodstvene in vodilne delavce;

8. službe varstva pri delu so največkrat izločene in postavljene na stranski tir, ker so v svojih zahtevah za doseganje varnosti nadležne tako vodstvenim, zlasti pa še vodilnim delavcem OZD;

9. zlasti pa sindikati dajejo premajhno podporo ali pa celo pozabljajo na prizadevanja za nenehni dvig stopnje varnosti in stopnje osebne varnosti delavcev pri delu.

Problematiko varstva pri delu ni mogoče obravnavati le kot formalnost, da bi zadovoljili zakonskim predpisom. Reševanje varnostnih problemov mora biti kompleksno, saj je področje dela zelo široko, pogoji pa so odvisni od drugih. Varstvo pri delu obravnava tehnično varstvo (zaščita delovnih priprav in naprav, zgradbe, komunikacije, zaščitna sredstva in druge ukrepe, ki so povezani s predmetnimi posegi), varnostno vzgojo (izobraževanje, preizkušanje znanja iz varstva pri delu, obveščanje, opozarjanje), higieno, prvo pomoč, sodelovanje z zavodi za varstvo pri delu, z zdravstvenimi zavodi, z inšpekcijami dela, požarno varnost, varstvo narave in okolja, idr.

Varno in neškodljivo delo lahko organizacija zagotavlja svojim delavcem samo z izvajanjem dejavnosti varstva pri delu, ki upošteva nevarnosti in ogrožanja življenja ter zdravja delavcev.

Vsak delavec mora na svojem delovnem mestu opravljati delo tako, da varuje svoje življenje in zdravje, kakor tudi življenje in zdravje sodelavcev. To velja še posebno za vodstvene delavce organizacije, ki vodijo, organizirajo in nadzorujejo delo delavcev.

Posebne naloge varstva pri delu lahko delimo na tehnične, zdravstvene, psihološke in druge. Te posebne naloge pa lahko opravljajo le strokovnjaki za področje varnosti: zdravniki, specialisti medicinskega dela, industrijski psihologi, ekologi, varnostni inženirji idr. Zato je nujno, da ima delovna organizacija v svoji kadrovski sestavi tudi strokovnjake omenjenih področij, za manjše pa se priporoča ozko sodelovanje z zavodi in pristojnimi institucijami!

Probleme varstva pri delu lahko rešujejo (in jih morajo reševati) vsi zaposleni, od direktorja do delavcev, ki so zaposleni neposredno na delovnih mestih, kjer izstopajo nevarnosti.

Poleg takega načina urejanja delovnih pogojev imajo danes vsa večja podjetja ali podjetja s povečano stopnjo nevarnosti posebne službe, ki se ukvarjajo specialno samo z varstvom pri delu.

Prvi začetki razvijanja posebnih služb segajo slabo desetletje nazaj; ko je bila v temeljnem in republiškem zakonu iz varstva pri delu postavljena zahteva, da opravljajo službo službe varstva pri delu le kadri, ustrezno usposobljeni za opravljanje posebnih nalog varstva pri delu.

Osnetek novega zakona predvideva, da bo morala imeti obvezno vsaka OZD oziroma TOZD svojo službo varstva pri delu, katere vodja bo moral imeti višjo ali visoko ustrezno izobrazbo. S tem bo seveda prisiljena vsaka delovna organizacija poskrbeti za primerne kadre ter sredstva, s katerimi bo zagotovljeno boljše varstvo pri delu in višja stopnja osebne varnosti slehernega delavca.

Pept Miklavc

ZA VARNOST PRI DELU MORAJO SKRIBETI VSI ZAPOSLENI